

DAMMEN

De zetjes van Isidore Weiss

Dit weekend eindigt de eerste World Cup van het jaar, die wordt gespeeld in Bourges. In 2023 was er ook al een World Cup nabij Parijs en daarmee laat de Franse bond zich

weer wat meer gelden op het internationale damtoneel. Op het bord komt het de laatste decennia van internationaal grootmeester Arnaud Cordier (50) – de jongere Kévin Machetlinck (30) is ook sterk, maar heeft de grootmeestertitel nog niet behaald. Het is wachten op nieuw jeugdig talent.

Spelen in Frankrijk geeft voor mij altijd een gevoel van thuiskomen (à la *football is coming home*), de naam de werelddambond (Fédération Mondiale du Jeu de Dames) is immers nog steeds Frans. Aan het eind van de 19de eeuw werden de eerste internationale wedstrijden – die daarmee golden als wereldkampioenschappen – in Frankrijk gehouden.

De winnaars daarvan klinken nog steeds door in de huidige damterminologie: offer van Dussaut, positie Barteling, coup Raphaël, Moli-mard-opening en het zetje van Weiss.

Over die laatste wil ik het graag even hebben: dit typezetje, vernoemd naar Isidore Weiss (zevenmaal wereldkampioen tussen 1899 en 1911), is een combinatie die je als dammer in je eerste lessen leert, samen met de Haarlemmer zet en de coup Philippe. Eigenlijk doet dat geen recht aan de speler én problemist die Isidore Weiss was: een combinatievrije speler en er staan vele composities op zijn naam. Bondscoach Rik Keurentjes gebruikte deze bronnen in aanloop naar het toernooi in Bourges om de Nederlandse selectie op scherp te zetten. De 'zetjes van Weiss' zijn mooie composities met ideeën die nog steeds origineel zijn; de enige kanttekening is dat de uitwerking ervan niet altijd de tand des tijds doorstaat, met bijvoorbeeld lossingen hier en daar. Drie voorbeelden uit zijn boekje *Positions Nouvelles* uit 1936.

diagram 1

Een klassieker vanuit een mooie partijachtige stand. Zwart lijkt met **0...14-19** de winst te forceren – wit mag er immers niet tussen op 14 en na 20-15 brengt zwart er een simpele 1-om-2 in. Wit wint echter in twee stappen:

1.36-31! 25x14 2.28-23 18x49 3.50-44 49x24 4.33-28 22x33 5.38x7 2x11 De transactie heeft tot nu toe slecht uitgekapt voor wit: drie schijven achter. De pointe is **6.31-27! 11-16 7.27-22 17x28 8.32x5** met winst voor wit.

diagram 2

Wederom een fraaie partijachtige stand met veel nuances: een schijnoplossing (1.29-23 16x27 2.23x21 14-20! etc.), keuzeslagen, meer-slagen. Alles om het obstakel op veld 14 uit de weg te ruimen: **1.38-33! 28x39 2.29-23! 19x28 3.48-42! 39x37 4.30-25 16x27 5.25-20 14x25 6.47-42 37x48 7.26-21 48x19 8.21x1+**

diagram 3

Een zeer uitdagende stand om op te lossen: duidelijk is dat wit een of meerdere dammen moet geven en dat de slagroute naar 1 loopt, maar hoe krijg je dat voor elkaar?

Wit haalt de supercombo in de flipperkast door twee zwarte dammen te verslaan: **1.35-30! 24x35 2.34-30! 22x11 (2...35x24 3.40-35 22x11 4.35-30 24x35 5.39-33 28x39 6.44x4+) 3.30-24 19x30 4.37-32 28x37 5.21-17 11x22 6.38-33 29x38 7.49-43 38x49 8.26-21 49x16 9.48-42 37x48 10.50-45 48x34 11.40x27 16x20 12.45x1+**

WOUTER SIPMA
woutersipma@gmail.com